

Expunere de motive

Preocuparea constantă pentru limitarea la minimum a efectelor evaziunii fiscale asupra bugetului public precum și pentru susținerea unui mediu de afaceri corect în economia națională impune din partea tuturor instituțiilor o atitudine de toleranță zero față de evaziunea fiscală.

Pentru îndeplinirea acestei ținte, guvernele care s-au succedat la putere după decembrie 1989 au anunțat, de-a lungul timpului, o serie de măsuri care să facă posibilă limitarea acestui fenomen prin intensificarea controalelor fiscale pe zonele sensibile ale marii evaziuni: fabricarea și desfacerea produselor de panificație, importul și comercializarea fructelor și florilor, vânzarea cărnii și a produselor din carne, vânzarea băuturilor alcoolice, a tutunului și produselor din tutun, a cafelei și dulciurilor precum și în alte zone „fierbinți”, în care gradul de fiscalizare al vânzărilor este sau a fost în trecut unul extrem de redus.

La rândul său, guvernul actual a anunțat anumite măsuri de stimulare a contribuabililor în ceea ce privește conformarea voluntară a acestora la plata impozitelor și a taxelor. Una din aceste măsuri de stimulare este reducerea taxei pe valoarea adăugată pe întreg lanțul de producție al cerealelor, de fabricație și desfacere a produselor de panificație de la 24% la 9%. Mai recent a fost anunțată măsura diminuării TVA la produsele alimentare iar prin această măsură se estimează reducerea evaziunii fiscale de la 68%, în prezent, la circa 20% în următoarele 6 luni de la aplicarea măsurii. De asemenea, Ministerul Finanțelor Publice a procedat în cursul anului 2013 la o amplă reorganizare a întregului aparat fiscal aflat în subordinea sa, atât în domeniul controlului și colectării impozitelor și taxelor la bugetul statului, cât și a înființării unei noi structuri de combatere a fraudei fiscale prin desființarea Gărzii Financiare devenită ineficientă în combaterea marii corupții și evaziunii fiscale.

Din păcate, toate aceste măsuri nu au făcut altceva decât să cosmetizeze fenomenul evaziunii, cu implicații sociale adânci, rămânând în continuare în afara preocupărilor Guvernului eradicarea adevăratelor cauze care determină evaziunea fiscală generalizată în România.

Prezenta propunere legislativă prevede o abordare nouă a combaterii acestui fenomen implicând atât populația cât și instituțiile statului în lupta pentru combaterea evaziunii fiscale și a corupției prin utilizarea pârghiilor stimulative și a celor coercitive. În esență, este vorba despre măsuri de stimulare a cumpărătorilor de a solicita la orice cumpărare de bunuri, lucrări sau servicii documente legale justificative privind respectiva cumpărare.

În vederea determinării cumpărătorilor de a solicita aceste documente legale, se prevede crearea unui mecanism eficient de depunere a documentelor justificative care atestă cumpărarea respectivă la instituții ale statului prevăzute de lege în schimbul realizării de către cetățeni de beneficii sub forma stimulentele materializate în vouchere valorice de cumpărături.

Considerăm că un astfel de mecanism va crea în societatea românească cultura necesară respectării regulilor de comerț. Prin faptul că se va realiza stimularea cumpărătorilor de a solicita pentru orice cumpărare de bunuri, servicii sau lucrări, de la oricare vânzător, documentele justificative legale care atestă cumpărarea efectuată se va determina fiscalizarea majorității operațiunilor de vânzare și, implicit, se va diminua și chiar elimina evaziunea fiscală în sectorul vânzării către populație a produselor, mărfurilor, serviciilor și lucrărilor.

O altă măsură propusă este aceea de sancționare a operațiunilor de vânzare fără documente justificative legale, indiferent de valoarea lor, ca fiind fapte de evaziune fiscală, atât la vânzător cât și la cumpărător, ceea ce creează noi premise pentru ca evaziunea fiscală rezultată din operațiuni de comerț fără fiscalizare să fie diminuată semnificativ la început și apoi în mod treptat eliminată definitiv din sectorul vânzării către populație. Pe ansamblu,

considerăm că prin stabilirea obligativității cumpărătorului de a solicita vânzătorului documente justificative legale pentru orice cumpărare, indiferent de valoarea acesteia, atât vânzătorul cât și cumpărătorul vor deveni conștienți de rolul social pe care ei îl au în formarea veniturilor bugetului de stat și în redistribuirea acestor venituri, ulterior, în favoarea lor.

Propunerea legislativă de față vizează returnarea unei sume către cumpărătorii care depun trimestrial deconturi de cumpărări însoțite de documentele justificative care atestă respectivele cumpărări. Se propune ca această returnare să reprezinte în mod practic, în medie, aproximativ 5 lei la fiecare 100 de lei cumpărări realizate.

Prin această măsură se va ajunge la fiscalizarea mării majorități a vânzărilor realizate pe bază de documente justificative legale fapt ce ar determina creșterea bazei de impozitare și, în final, a încasărilor totale ale bugetului de stat. De asemenea, o astfel de evoluție a situației poate crea premisele pentru diminuarea fiscalității fără ca acest lucru să ducă la reducerea veniturilor bugetare.

La o primă analiză privind efectul acestei măsuri pe termen foarte scurt după aplicarea măsurii se poate înregistra o diminuare cuprinsă între 3-5 % a veniturilor bugetare dar aceasta va fi compensată într-o perioadă relativ scurtă de timp, de 2-3 luni, ca urmare a creșterii accentuate a volumului de vânzări fiscalizate în urma aplicării măsurii. Orice vânzare fiscalizată în plus peste volumul actual va aduce venituri suplimentare din impozite la bugetul de stat ca urmare a încasărilor din taxa pe valoarea adăugată colectată dar și a impozitării profitului persoanelor juridice și a veniturilor persoanelor fizice în urma realizării unui volum mai mare de vânzări. Aceste creșteri vor putea compensa cu mult costurile provenite din măsurile de stimulare a cumpărărilor.

Analizând în profunzime impactul măsurilor de stimulare a cumpărărilor și a diminuării vânzărilor nefiscalizate estimăm o creștere de circa 40% a veniturilor bugetului de stat din taxa pe valoare adăugată colectată suplimentar,

din impozitul pe profit mai mare, din alte impozite și taxe ca urmare a creșterii volumului vânzărilor fiscalizate. Simultan, se va înregistra o diminuare substanțială a economiei subterane, „negre” sau „gri”.

Principalele prevederi ale propunerii legislative se referă la:

- acordarea unor recompense valorice sub forma unor vouchere de cumpărări persoanelor fizice care plătesc, în numerar sau cu mijloace electronice, cumpărări de mărfuri, produse, bunuri, lucrări și servicii, de orice fel, din comerțul cu ridicata și/sau din comerțul cu amănuntul sau de la alte persoane fizice pentru care există obligația legală a acestora de a elibera la vânzare documente justificative care să ateste vânzarea respectivă;
- depunerea în fiecare trimestru al anului a unui decont de cumpărări în care sunt înscrise valoric cumpărările efectuate de persoana fizică în cursul trimestrului pentru care se depune decontul și la care se atașează documentele justificative care atestă cumpărările respective;
- instituțiile la care se depun deconturile de cumpărări precum și atribuțiile acestora privind modalitățile de returnare a stimulentele bănești sub forma voucherelor de cumpărări;
- circulația și verificarea deconturilor de cumpărări și stabilirea modului de acordare a voucherelor de cumpărări;
- stabilirea valorii voucherelor de cumpărări în funcție de nivelul cumpărărilor efectuate de persoanele fizice;
- modul de utilizare a voucherelor de cumpărări;
- verificarea corectitudinii acordării voucherelor de cumpărări;
- obligativitatea deținerii unei case de marcat fiscale de către orice persoană fizică și/sau juridică care efectuează operațiuni de vânzare cu amănuntul;

- obligativitatea vânzătorilor de a elibera documente justificative privind operațiunile de vânzare efectuate și a cumpărătorilor de a solicita documentele justificative care atestă cumpărarea, precum și utilizarea acestora ca document de transport care atestă proveniența cumpărărilor;
- asimilarea lipsei eliberării documentelor care atestă vânzarea, precum și a lipsei documentelor care atestă cumpărarea cu fapte de evaziune fiscală, indiferent de valoarea tranzacției de vânzare-cumpărare.

Prin aprobarea propunerii legislative sunt premise serioase de diminuare semnificativă sau chiar de eliminare a evaziunii fiscale din sectorul de vânzare cu ridicata și/sau cu amănuntul al bunurilor, lucrărilor și serviciilor către persoanele fizice precum și creșterea semnificativă în timp relativ scurt a ponderii veniturilor din taxa pe valoarea adăugată și din impozitul pe profit în bugetul de stat al României.

Inițiatori:

Deputați:

HORGA VASILE (PNL)

NICOLAESCU EUGEN (PNL)

MOTREANU DAN - ȘTEFAN (PNL)

IALOMIȚIANU GHEORGHE (PNL)

DOBOȘ ANTON (PNL)

HĂRĂU ELEONORA - CARMEN (PNL)

DONȚU MIHAI AUREL (PNL)

DRAGOMIR GHEORGHE (PNL)

PAUL MARIA ANDREEA (PNL)

COCEI ERLAND (PNL)

DASCĂLU CONSTANTIN (PNL)

OROS ABRIAN

AURELIAN MIHAI (PNL)

TĂMĂIAN IOAN

...